

APELACIONI SUD, Napoli

Presuda od 29.III 1968.

Ditta Luigi Pittaluga-Vapori
c/a S.p.A. Sorveglianza

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Šteta prouzrokovana prirodnim svojstvom robe - Dužnost broдача da se tokom putovanja brine o teretu - Iz okolnosti da je jedan teret koji je ukrcaan u čitav brod pokvaren samo u jednom skladištu, proizlazi da šteta nije prouzrokovana prirodnim svojstvom te robe - Brodar se ne može osloboditi odgovornosti za štetu na teretu, ako dokaže samo to da je prije ukrcaja tereta uložio dužnu pažnju za osposobljenje skladišta - Da bi se oslobodio ove odgovornosti, mora dokazati da se za čitavo vrijeme putovanja ulagala dužna pažnja za očuvanje tereta - Vlažnost kukuruza od 13,80% kreće se u granicama dopuštenosti

Brodar je prevezao teret kukuruza iz Argentine u Italiju. Na odredištu je utvrđeno da je dio tereta pokvaren, i to onaj koji je bio smješten u skladištu broda br.3. U sporu koji je povodom toga nastao prvostepeni sud je broдача obvezao na naknadu štete. Povodom broдарove žalbe Apelacioni sud je potvrdio prvostepenu presudu.

Da bi bio oslobođen odgovornosti, broдар bi, kaže Apelacioni sud, morao dokazati da postoji jedan od razloga koji ga od te odgovornosti oslobadja. U svoju obranu broдар navodi dva glavna razloga:

U prvom redu tvrdi da je šteta prouzrokovana prirodnim svojstvom robe. Kukuruz se, prema njegovom stajalištu, pokvario zbog prevelike vlažnosti, koja se još povećala naročito prilikom prolaska broda kroz tropski pojas. Sud ovaj broдарov nalog nije prihvatio. Iz svjedodžbe o pregledu kukuruza, koju je izdao nadležni argentinski organ prilikom ukrcaja tereta, proizlazi da je kukuruz bio vlažan 13,80%. Prema izvještaju argentinske trgovačke komore ova se vlažnost za argentinski izvozni kukuruz kreće u granicama dopuštenosti. S obzirom na to kao i iz činjenice da je bio oštećen samo teret koji je bio uskladišten samo u jednom skladištu, sud zaključuje da kvar kukuruza nije posljedica njegovog prirodnog svojstva.

Nadalje broдар navodi da on ne može biti odgovoran jer da je uložio dužnu pažnju da se teret očuva od kvara. U tu svrhu iznosi da je prije ukrcaja kukuruza osposobio broдska skladišta za smještaj i očuvanje tereta. Ni ovaj broдарov

navod sud nije prihvatio kao opravdan. Da bi se brodar oslobodio odgovornosti za utuženu štetu, bilo bi potrebno da dokaže da je za vrijeme cijelog puta ulagao dužnu pažnju u svrhu očuvanja tereta. On mora dokazati da je povremeno pregledavao teret, kontrolirajući posebno temperaturu zraka u skladištu, da je regulirao sistem za zračenje u odnosu na vanjsku temperaturu, da je poduzimao potrebne mjere radi izbjegavanja vanjskih negativnih činilaca itd. Za brodarovo oslobodjenje od odgovornosti nije dovoljan samo dokaz da je on uložio dužnu pažnju da brod prije početka putovanja osposobi za smještaj i očuvanje tereta.

(Dir.Mar. 1963, str.395)

B.J.

Bilješka.- Sud je u gornjoj presudi zauzeo dva načelna stajališta:

a) Šteta prouzrokovana prirodnim svojstvom robe. Iz okolnosti da je samo dio robe tokom putovanja pretrpio kvar, sud zaključuje da do štete nije došlo zbog prirodnog svojstva kukuruza. Čini se da se ovo stajalište može opravdano zastupati. Da bi brodar dokazao da je šteta posljedica prirodnog svojstva robe, morao bi dokazati da roba tokom putovanja nije bila podvrgnuta izvanrednim rizicima puta. Pokvarljivost koja proizlazi iz prirodnog svojstva robe znači da roba, s obzirom na svoja prirodna svojstva, ne može sigurno odoljeti normalnim rizicima puta. Iz toga proizlazi da brodar koji se poziva na ovaj razlog mora dokazati da roba nije bila podvrgnuta izvanrednim rizicima prijevoza. Iz činjenice da je bio oštećen teret koji je bio smješten u jednom skladištu, sud zaključuje da je roba u tom skladištu bila podvrgnuta izvanrednim rizicima, pa da šteta nije posljedica prirodnog svojstva robe. Jer da je šteta posljedica prirodnog svojstva robe, naime da je kvar nastao unatoč okolnosti da roba nije bila podvrgnuta izvanrednim rizicima, bio bi se sav teret pokvario.

b) Sposobnost broda za očuvanje tereta kao razlog za oslobodjenje brodara od odgovornosti. Da bi se brodar mogao pozivom na ovaj razlog osloboditi odgovornosti, potrebno je da dokaže da je šteta posljedica nesposobnosti broda. Pod ovom pretpostavkom bio bi oslobodjen odgovornosti za štetu kad bi dokazao da je uložio dužnu pažnju u svrhu osposobljenja broda. U gornjem sporu sud je stekao uvjerenje da šteta nije posljedica nesposobnosti broda, pa je brodar bio dužan dokazati da je tokom putovanja ulagao dužnu pažnju da se teret očuva od kvara. Treba naglasiti da iz obrazloženja presude proizlazi da je šteta nastala iz razloga što skladište br.3 nije bilo dobro izolirano.

Iz toga slijedi da je šteti pridonijela i nesposobnost broda za očuvanje tereta. Unatoč tome sud je brodara proglasio odgovornim. Iz ovoga se dađe zaključiti da sud smatra da se brodar ne može pozivati na nesposobnost broda za očuvanje tereta, kao na razlog svoje ekskulpacije, ako se šteta mogla izbjeći potrebnom brigom za teret. Cini nam se da je i ovo stajalište prihvatljivo.

B.J.

OKRUŽNI SUD, Livorno

Presuda od 15.X 1967.

Ditta R. Pagnan e figli
c/a Ditta Rocco Giuseppe
& figli e Soc. di naviga-
zione Dani & C.

Kupoprodaja CIF s Rye terms - Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodara i prodavaoca - Stojnice i prekostojnice - Vlažnost kukuruza - Brodar je odgovoran za štetu na teretu ako ne dokaže da je šteta nastala iz razloga za koje on ne odgovara - Brodar je odgovoran za štetu koja je nastala na teretu zbog povišene temperature kojoj je izvor stroj, ako su zaštitne mjere bile nedovoljne, premda je zapovjednik tokom prijevoza poduzimao moguće mjere za potrebnu ventilaciju - Stojnice ne teku za vrijeme kad se nije moglo krcati odnosno iskrcevati iz razloga koji se ne mogu pripisati krcatelju ili primaocu - Ako je u ugovor o kupoprodaji CIF unesena klauzula Rye terms, klauzuli CIF treba dati prednost - To znači da prodavalac nije kupcu odgovoran za štete koje nastanu nakon što je roba ukrcana u brod - Vlažnost kukuruza od 14-14,5% tolerantna je za prijevoze između Amerike i Italije

Kupac je od prodavaoca kupio iz Argentine 5.000 tona kukuruza pod uvjetima kupoprodaje CIF Genova/Livorno. U ugovoru je bila navedena klauzula Rye terms. Kad je roba stigla na odredište bilo je utvrđeno da je teret koji je bio ukrcan u skladištu br.3 pokvaren fermentacijom tako da je upotrebljiv samo za životinjsku hranu. Budući da su nadležni organi nakon pregleda robe zabranili iskrcaj dijela tereta koji je bio pokvaren, sam iskrcaj se zategao i brod je pao u prekostojnice.

Na temelju ovoga činjeničnog stanja nastao je spor između zainteresiranih stranaka. Tužitelj je kupac, a tuženici brodar i prodavalac. Tužitelj naime smatra odgovornim/jednoga i drugoga. Brodara zbog toga što njegov brod nije